

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr. 12 (1407) 1984 m. kovo 30 d.

Melbourne

XXIX METAI

ŠVENTAS KAZIMIERAS ADELAIIDĖJE

500 METŲ MIRTIES SUKAKTIS

Sventojo Kazimiero, Lietuvos dan giškojo Globėjo, 500 metų mirties jubiliejus Adelaidėje minėtas kovo 10-11 dienomis. Jis skaitomas pagrindiniu Australijos lietuvių minėjimu, nes tik Adelaidėje turime šventojo Kazimiero šventovę. Taip Katalikų Federacijos sugestija ir skirta šventojo Kazimiero Jubiliejų pradėti prie paties Šventojo altoriaus Adelaidėje.

Iš Melbourne Adelaidė pasiekiamą mašina, tik 700 km. Taip ir plaukė mašinos iš Melbourne į Adelaidę. Melbourne Parapijos choras vyko autobusu. Kai kurie važiavo ir traukiniu, o gal kai kas ir lėktuvu. Iš tolimesnių vietų skrido tik lėktuvais. Dauguma suvažiavo jau penktadienio vakare.

Šeštadienį, kovo 10 d. šventė paskelbta radijo bangomis. Visa radijo valandėlė skirta šventajam Kazimierui. Trumpai šį jubiliejų nusakė klebonas kun. Albinas Spurgis MIC, o po to sekė vaidinimas apie šventąjį Kazimierą. Jį paruošė Pr. Pusedėris. Siužetas paimtas iš to laikotarpio, kai buvo ruoštas sąmokslas prieš šventojo Kazimiero tėvą, Lenkijos karalių nuverstį jį nuo sosto. Karaliaus vyksta su sūnumi jaunuoliu Kazimieru į Vilnių. Kelionėje aiškinamos visos sąmokslų pinklės. Viskas labai vaizdiškai surašyta, o taip pat valandėlės rengėjų gerai ir artistiškaip perduota. Net girdėti arklų pasagų kaukšėjimas. Lyg ir nukėlė klausytojus 500 metų atgal, kai ir ponai tik arkliais važinėjo.

Jubiliejinių Metų atidarymas

Pats jubiliejus pradėtas 4 val. pp. Katalikų Centro salėje. Scena papuošta šv. Kazimiero paveikslu. Išsiriaviavo eilė vėliavų. Klebonas Albinas Spurgis pakvietė prezidentą: Katalikų Federacijos pirm. V. Čižauską, Krašto Valdybos įgaliotinį V. Neverauską, Kunigų Sekretoriato atstovą kun. Dr. P. Bačinską, Apyl. Valdybos pirm. Č. Zamoiskį, Federacijos Dvasios vadą kun. Pr. Vaserį, paskaitininką Juozą Petraitį ir akademijos pravedėją E. Varnienę. Akademijos invokaciją paskaitė Kun. Pr. Vaseris. Paskaitą skaitė Juozas Petraitis. Jo paskaita akademinė. Šv. Kazimieras įderintas į laiką, į Lietuvos reikalus, į šventumo ir karališko dvaro santykį.

Po paskaitos buvo meninė dalis.

Marytė Dumčiuvienė pianinu atliko F. Chopin Fantasy impromptu ir Ch. Sinding Rustle of Spring. Dumčiuvienė pianinu "žaidžia" gražiai. Ne tik graži harmonija, bet gražus ir jos žaidimas.

Krašto Valdybos pirmininkas atsiuntė pasveikinimą, kurį perskaitė Kr. Valdybos įgaliotinis V. Neverauskas. Buvo sveikinimas ir Kunigų Sekretoriato Vadovo prelado P. Butkaus MBE, kuris tuo metu sirgo ir negalėjo atvykti.

Solistas P. Račkauskas padainavo dvi dainas: Mano gimtinė, A. Kačanausko ir Kur bakūzė samanota, St. Šimkaus, Akompanavo M. Hanusiak.

Įdomesnis dalykas buvo Jubiliejinių Metų Aktas. Gražiai ant pergamento išrašytas šv. Kazimiero Jubiliejinių metų aktas. Jis susuktas ant lazdučių į triūbelę, kaip senovėje būdavo. Šį aktą perskaitė ALK Federacijos pirm. Val. Čižauskas ir visas prezidentumas pasirašė. Pasirašė ir šventei ruošti komitetas. Šis aktas sekmadienį per Mišias buvo arkivyskupo Gleeson palaimintas ir pakabintas bažny-

čioje ant sienos. (Žiūr paveikslą psl. 3).

Šios akademijos vedėja buvo E. Varnienė. Ji trumpu žodžiu ir užbaigė akademiją pakviesdama visus Lietuvos himnui.

Prie šv. Kazimiero altoriaus

Po akademijos visi susirinko čia pat į bažnyčią. Už altoriaus lango vitraže suklypęs šv. Kazimieras prie Vilniaus trijų kryžių. Čia dešinėje iš gipso žvelgia taip pat šv. Kazimieras. Tai jo statula daryta dail. G. Firinauskienės, kuri jau čia Adelaidėje palaidota. Komunijos grotelėse ir pamokslininko pulpite nusvirusios tulpės - šv. Kazimiero simbolis. Iškart gali pasakyti, kad čia šventojo Kazimiero šventovė. Visa tai mūsų lietuvių darbas. Jie žino savo tautos globėją, jie žino savo karalaitį, kuris gynė mus prie Dauguvos.

Sitokioje nuotaikoje klebonas kun. A. Spurgis pradėjo palaiminimą Švč. Sakramentu. ALK Federacijos pirm. Val. Čižauskas nusakė prasmę šio jubiliejaus. (Žiūr.



Šv. Kazimiero skulptūra Adelaidės lietuvių bažnyčioje.

Dail. G. Firinauskienės darbas.

jo kalbą psl. 4). Adelaidės bažnytinis choras pagiedojo giesmelę ir klebonas palaimino visus Švč. Sakramentu.

Religinis Koncertas

Programa apskaičiuota. Tik po akademijos ir palaiminimo spėjome pavalgyti vakarienę ir tuoj reikėjo skubėti į religinį koncertą, kuris buvo čia pat Kat. Centro salėje. Salė beveik pilna klausytojų. Juk koncertuoja du chorai: Melbourne Parapijos choras ir Adelaidės šv. Kazimiero parapijos choras.

(Nukelta į 2 puslapį)



Šv. Kazimiero bažnyčia ir Katalikų Centras Adelaidėje



CANBERRA - AUSTRALIJOS SOSTINĖ
 GALE 1984 METŲ
 AUSTRALIJOS - LIETUVIŲ SOSTINĖ



ŠVENTAS KAZIMIERAS ADELAIDĖJE

(Atkelta iš 1 puslapio)

Koncertas pradėtas vargonų solo, ką atliko katedros vargonininkas I. Gavenlock. Elektriniai vargonai čia buvo ekstra atgabenti. Žinoma, jis pagrojo S. Bach, kuris yra vargonų favoritas.

Iš chorų pirmasis pasirodė Melbourne Parapijos choras. Pagiedojo Rūpintojėlio skundą ir Marija, skaisčiausia lelija, S. Šližio. Pirmoji giesmė labai lietuviška ir skambi. Antroji taip pat lietuviška, bet lyg šaltesnė. Sąskambis abiejų giesmių geras.

Įtarpe deklamavo E. Varnienė apie šv. Kazimierą. Po to Melbourne Parap. choras išpildė dar dvi giesmes: J. Gaidelio Maldą už tėvynę ir Br. Budriūno Maldą. Pasikutinėje solo partiją atliko J. Rubas. Abi giesmės tikrai koncertinės. Pirmoji - Malda už Tėvynę J. Gaidelio jau pašokusi į dinamiką, į gyvumą, nepametusi dar lietuviško tono. Tikrai galima ją pavadinti koncertine giesme. Antroji - B. Budriūno Malda gal ir paprastesnė, bet graži solo partija, kurią J. Rubas tikrai puikiai atliko. Tikrai choro dirigentas P. Morkūnas puikiai atrinkęs giesmes koncertui, Vargonais palydėjo Z. Prašmutaitė.

Solistė G. Vasiliauskienė pagiedojo P. Tchaichowskio Legendą. Gal tai ne giesmė, bet tonai tikrai giesmės. Ir ką čia žmogus žinai, kur giesmė prasideda. Šiandien jau su maršu iš bažnyčios eina ir sako, kad giesmė.

Adelaidės šv. Kazimiero bažnytinis choras pasirodė pirmiausia tikrai bažnytinėm giesmėm, pagiedojo G. Sukio Gloria ir Credo. Giesmės gražios, bet ne koncertinės. Jos tikrai Mišių giesmės ir gana ilgos. Koncerte jos nusibosta. Tegu ir nesikartoja melodija, bet per ilgumą nusibosta. Tai būtų jau kantata, kuri turi būti pasisekusi, jei nenusibostų.

Įtarpą padarė eilėraščių B. Rainys. Padeklamavo Grįžtančiam Vilniui. Jis geras artistas, o ir balsas dramatiškas.

Toliau šv. Kazimiero Bažnytinis choras giedoja Šventas, V. Šimkaus ir Ave Maria, Sodnio. Giesmės gražios. Choras ne perdidžiausias ir lyg girdėti vietomis paskirų balsų.

Solistas J. Rubas pagiedojo G. Gutauskienės Viešpaties pasaulis. Skambėjo gerai.

Jungtinis choras pagiedojo S.



Šv. Kazimiero bažnyčios galinis vitražas.
Piešinys dail. Ievos Pocienės

Šližio Tėvynės Globėjui. Giesmė savo melodija senoviška, bet skambėjo darniai.

Moterys pagiedojo Motina kalnų, Karmeio. Giesmė gyvesnė, bet paprasta. Skambėjo gerai. Šias mišias choro giesmes dirigavo N. Masulytė - Stapleton.

G. Vasiliauskienė ir J. Rubas duetu pagiedojo J. Grabowskio Ave Maria. Puikus solistų derinys.

Mišrus choras, diriguojamas V. Šimkaus, pagiedojo Mano Viešpatie, S. Šližio ir vyrai - Tėve mūsų, S. Sodeikos. Pirmoji giesmė nuobodoka. Tegu ji ir giesmės tone, bet ne koncertinė. Sodeikos Tėve mūsų taip pat kažkaip neiškylantis. Koncerto gale solistė G. Vasiliauskienė užtraukė Maria Mater Gratiae. Kai jungtinis choras atsiliepė, kažkas išėjo nepaprasta. Ši dinamika nuskambėjo tarsi paties šv. Kazimiero malda ar giesmė Omni die. Koncertas užbaigtas giesme Apsaugok Aukščiausias. Padėkos žodį tarė ALK Federacijos pirm. Val. Čižauskas ir chorų vadovas Opulskis.

Šis religinis koncertas ar tik nebuvo įdomesnis, negu dainų koncertas. Gražiai ir įdomiai jis nuskambėjo ir niekam nenusibodo.

Iškilmingos Mišios

Vargonų bosams drebinant sienas, Bažnytiniam Šv. Kazimiero chorui pakiliai giedant Ecce sacerdos magnus iškilminga eisena, vedama P. Kazlos nešamo kryžiaus ir tautinėmis juostomis pasipuošusių tvarkdarių A. Kubiliaus ir V. Janušio, banguodama nešamomis organizacijų vėliavomis, žengė bažnyčios viduriu link altoriaus, kuriame relikvijoriuje yra, kaip dokumentai sako, dalelytė šv. Kazimiero kaulų, prie kurio vitraže jis daugelį metų pakeltu žvilgsniu žvelgia į tolumoje stovinčius Tris Kryžius. Procesiijos pabaigoje laimingas susirinkusius arkivyskupas.

O žmonių pilna bažnyčia. Joje netilpę Mišias klauso greta esančioje parapijos salėje, garsų perdavimo sistema sujungtoje su bažnyčia. Ten įruoštas prie lietuviško kryžiaus altorius, prie kurio, prisiderindamas prie Mišių eigos bažnyčioje, tyliai Mišias aukojo kun. dr. P. Bačinskas. Salė taip pat buvo pilna maldininkų.

Įvykiai

— Canberra. Australijos lėktuvų linijos Ansett ir TAA 35% atpigino turistines keliones po Australiją, kelionė turi būti tarp 10 ir 45 dienų, nusiperki tokį bilietą ir skrisi po Australiją.

— Sydnejus. NSW valstijos rinkimai kovo 24 d. perrinko Darbo partiją su premjeru Mr. Wran sekančiai 4 metų kadencijai. Darbo partija gavo parlamente 58 vietas (turėjo 69), Liberalų partija 22 (turėjo 13), Tautinė ūkininkų partija 14 (turėjo 13) ir Nepriklausomi 5 (turėjo 4).

— Berlyne komunistinė Rytų Vokietijos valdžia stato naują mūro sieną. Pirmoji mūro siena buvo pastatyta 1961 metais ir turėjo 11 metrų aukščio. Dabar naujoji mūro siena už 70 metrų statoma 13 metrų aukščio 42 kilometrų ilgio, kad niekas nebegalėtų pabėgti iš komunistinio rojaus.

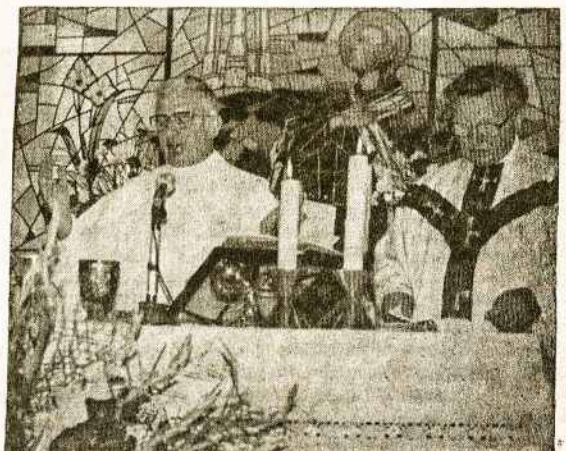
— Londonas. Europoje ir Amerikoje kyla erdvės komunikacijos satelitų gamyba. Numatoma naujais užsakymais, kad per sekantį dešimtį metų į erdvę bus paleista virš 200 komunikacijos satelitų nuo 500 kilogramų iki 1.500 kg ir jų kiekvieno kaina nuo \$ 35 iki \$ 450 milijonų. Technologiniais išradimais žinios neapsakomai greitai pasiekia įvairias firmas ir gyventojus.

— Briuselis. Belgijos sostinėje praėjusią savaitę vyko Europos Ekonominės Bendruomenės 10 valstybių viršūnių konferencija, kuriai nepasisekė išspręsti krizės, kai ir metų pradžioje vykusioje konferencijoje Atėnuose vien dėl Britanijos ministerės pirmininkės Mrs. Margaret Thatcher per didelių reikalavimų privilegijų Britanijos ūkininkų gaminiams.

Šv. Kazimiero bažnyčioje koncelebracines Mišias aukojo arkiv. J. Gleeson, asistuojant kun. A. Spurgiu, MIC ir kun. Pr. Vaseriu. Mišiose patarnavo naujomis, specialiai jubiliejui pasiūtomis baltomis sutonomis pasipuošę P. Rupinskas ir J. Kazla. Mišių skaitinius skaitė tautinę juostą persirišęs A. Zamoškis ir taut. rūbais vilkinčios R. Pranckūnaitė su L. Jablonskyte. Auką prie altoriaus atnešė Bernaitytė, L. Jablonskytė, A. Baltutyte ir A. Dunda, - salėje A. Pocius ir A. Milen.

Mišių metu Pr. Pusedšris atnešė arkivyskupui palaiminti Jubiliejinių šv. Kazimiero metų Australijoje

(Nukelta į 3 puslapį)



Adelaidės arkiv. J. Gleeson aukoja Mišias prie šv. Kazimiero altoriaus, koncelebruoja kun. Pr. Vaseris dešinėje ir kun. A. Spurgis (jo nesimato).

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Pr. Dauknyš. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siųsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 centų. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra.

MIRĖ PROF. J. ERETAS



Profesorius Juozas Eretas mirė Sveicarijoje, Bazelyje kovo 13 d., sulaukęs 88 m. amžiaus.

Eretas šakota asmenybė. Jis šveičaras, bet pamėgęs taip Lietuvą, kad čia atvyko gyventi ir dirbti.

Studijuodamas Friburgo universitete, susipažino keletą lietuvių studentų, su jais susidraugavo ir pradėjo rašyti apie Lietuvą straipsnelius. Vėliau parašė net knygą. Berne susiformavus Lietuvos diplomatinei misijai 1919 m. jis buvo pakviestas čia vesti spaudos biurą. Vėliau pakviestas Lietuvos atstovybės į Berlyną ir tų pačių 1919 m. gale jau atvyko į Kauną ir dirbo užsienio reikalų ministerijoje. Čia jis įsteigė telegramų agentūrą Elta. Stojó net į Lietuvos kariuomenę savanoriu ir tarnavo prie pulko vado K. Skirpos adjutantu. Dalyvavo visose derybose su lenkais. Vėliau organizavo Blaivybės draugiją, padėjo leisti vaikams laikraštuką Angėlą Sargą, redagavo Sportą ir organizavo sporto šventes. Įkūrė LGSF ir suorganizavo Sporto Lygą. Dirbo jis aktyviai su pavarininkais ir buvo jų vadu. Dalyvavo Eretas ir politinėje veikloje. Priėmęs 1922 m. Lietuvos plieitybę, stojó į krikščionių demokratų partiją. Buvo išrinktas į II seimą, ir buvo taip pat partijos centriname komitete. Universitete dirbo nuo 1922 m., dėstė visuotinę literatūrą. Sumanius įkurti katalikų universitetą, jam buvo pavestos reikalų vedėjo pareigos (1931 m.). Liet. Kat. Mokslo akademijoje redagavo mokslo darbus. 1941 m. kovo 22 d. vėl išvyko į Sveicariją. Nemažai Eretas yra parašęs knygų, o jų tarpe vieną ir apie Lietuvą.

Eretas buvo geras kalbėtojas. Su prof. Pakštu jie buvo čia konkurentai. Nors Ereto lietuvių kalba tik išmokta, bet kalbėjo jis laisvai ir dinamiškai. Lietuvių kalbą jis laiko savo šeimos kalba. Jis buvo vedęs lietuvaite Oną Jakaitę, kuri mirė 1954 m.

Placią monografiją parašė apie prof. K. Pakštą, apie prof. Stasį Salkauskį. Iš Sveicarijos aplankė Ameriką ir ten didžiosiose lietuvių kolonijose skaitė paskaitas. Dažnai dalyvavo lietuvių suvažiavimuose Vokietijoje. Jo dukė Aldona buvo artistė ir dirbo teatre Vokietijoje, ruošdavo lietuviškos poezijos recitalius, Amerikoje buvo tautinių šokių šventės pranešėja, tik staigi mirtis ją be laiko pakirto. Liko dar sūnus Juozas, dukros Laisvutė, Birutė ir Julytė. Palaidotas prof. J. Eretas Bazelio kapinėse kovo 19 d. Taip Lietuva neteko savo tautos mylėtojo, gyvenimą skyrusio Lietuvai.

ŠVENTAS KAZIMIERAS . . .

(Atkelta iš 2 puslapio)

paskelbimo aktą ir jį perskaitė paskabino presbiterijoje. Akto angliškąjį vertimą paskaitė arkivyskupas J. Gleeson, kuris pasakytame pamoksle ragino sekti šv. Kazimiero pavyzdžiu, siekti šventumo, šelp ti vargšus ir mylėti vienas kitą.

Presbiterija buvo išpuošta žalumynų vainikais, kuriuos nupynė trys sesutės - S. Pusdešrienė, R. Kubilienė ir V. Rupinskienė. Gėlių buketius sudarė A. Kaminskienė.

Lotyniškas šv. Liudviko Mišias giedojó Bažnytinis šv. Kazimiero choras, dirguojant V. Šimkui, vargonais palydint P. Larkin. Choro giesmes ir apeigas prie altoriaus video filmon įrašė A. Budrys.

Ar priartėjo tomis iškilėmis Dievas ir Jo šventasis Kazimieras prie mūsų? Ar mes priartėjome prie jų? Į tuos klausimus kiekvienas galime atsakyti tik savo sieloje. Iš dalies tai parodys ir ateitis, kurioje tiek daug vietos geriems darbams ir krikščioniškai meilei vienas kitam, į kurią pamoksle kvietė arkivyskupas.

Jubiliejinis banketas

Lietuvių Namų salė buvo pilna gražiai padengtų stalų ir prie jų sėdintų, kurių buvo virš dviejų šimtų. Arkivyskupas, lydimas klebono kun. A. Spurgio, MIC., buvo sutiktas atsistojimu ir plojimais. Jam palaiminus stalus grakščios padavėjos rūpestingai ir su šypsena

aptarnavo puotaujančius. Maistas buvo labai gerai paruoštas, skanus ir skoningai patiektas. Tai ALK Moterų D-jos ponių didžiulis nuopelnas.

Banketo programą pasidalindami gražiai pravedė V. Baltutis ir dr. V. Bardauskaitė. Kalbas pasakė arkiv. J. Gleeson, ministeris Mr. Crafter, Adelaidės Apyl. V-bos pirmininkas Č. Zamoiskis ir dar pora ruošėjų nenumatytų kalbėtojų - Liet. Jaunimo Sąjungos Australijoje pirm. B. Prašmutaitė ir kun. dr. A. Savickas. Kalbų pajavairinimui P. Račkauskas, akompanuojant M. Hanusiak, padainavo tris dainas, ir "Nemuno Dukros" (B. Budrienė, A. Kaminskienė ir vadovė S. Pusdešrienė), pianinu palydint J. Kaminskienei baliaus nuotaikon daismingai įsijungė savo padainuotomis dainomis. Visi dainavusieji buvo iškvieisti plojimais busi.

Vaišių programą savo kalba užbaigė ruošos komiteto pirm. kun. A. Spurgis, MIC., padėkodamas aukštiesiems svečiams, ruošėjams ir visiems susirinkusiems.

Salės scena buvo gražiai papuošta P. Pusdešrio paruošta skaitline "500" ir A. Jasiūnienės meniškai sudėliotu gėlių buketu.

Banketas buvo paskutinis jubiliejinių iškilnių parengimas. Išsiskirstė svečiai. Likome vieni su šv. Kazimieru žengti tolyn į Jubiliejinius Metus, prašydami jo laiminti mūsų žingsnius.

ŠVENTO KAZIMIERO MINĖJIMAS GEELONGE

Šiais metais visose Australijos lietuvių kolonijose minint šv. Kazimiero 500 m. sukaktį, neatsiliko ir Geelongo lietuviai. Skautų Židinio iniciatyva sudarytas rengimo komitetas, dalyvaujant visoms Geelongo bendruomenės organizacijoms, kovo 18 d., sekmadienį, suorganizavo tikrai šaunų minėjimą.

Minėjimas buvo pradėtas Geelongo šv. Jono bažnyčioje iškilmingomis pamaldomis. Sv. Mišių auką atnašavo kun. Pranas Vaseris. Per pamaldas giedojó Melbourne parapijos choras. Pamaldose visos organizacijos dalyvavo su vėliavom. Kadangi pamaldose dalyvavo Geelongo ir Melbourne skautai, todėl buvo nešama ir Rajono vėliava. Eisenos į bažnyčią metu merginos, pasipuošusios tautiniais rūbais, nešė gražų šv. Kazimiero paveikslą.

Pamaldų metu kun. Pr. Vaseris pasakė tikrai gražų šventei pritaikytą pamokslą apie šventojo gyvenimą. Geelongo lietuviai tikrai labai gausiai atsilankė į pamaldas ir vėliau visi dalyvavo minėjime. Labai daug dalyvavo ir svečių iš Melbourne, kurie pagerbdami Lietuvos Globėjo šventę nepatingėjo anksti atsikelti ir atvažiuoti.

Per pamaldas skaitymus ir maldą už tėvynę atliko skautai. Valio jaunimui, kuris visada su noru atlieka jam pavestas pareigas.

Po pamaldų visi nuvažiavome į Geelongo Lietuvių Namus ir įvyko šventės Minėjimo Aktas. Prie gražiai padengtų stalų susėdo visi dalyviai. Salė su svečiais iš Melbourne vėl buvo pilnutėlė.

Minėjimas buvo pradėtas invokacija, kurią skaitė Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos pirm. Valentinas Čižauskas. Minėjimo paskaitininkas buvo LSS Australijos Rajono Vadas, skautininkas Alb. Pocius. Paskaita buvo išklaudyta su dėmesiu.

Po paskaitos meninėje dalyje pasirodė Melbourne Parapijos choras su dainomis ir giesmėmis, vadovaujant Petriui Morkūnui. Nors choras prieš savaitę buvo dalyvavęs šv. Kazimiero minėjime Adelaidėje, tačiau nepabijojó nuovargio ir visi dalyvavo Geelonge. Ačiū choristams ir jų vadovui.

Po oficialios minėjimo dalies rengimo komiteto pirm. v.s. Algis Karpavičius padėjo visiems prisidėjusiems prie minėjimo organizavimo ir pakvietė visus dalyvauti bendrose vaišėse. Geelongo ponios tikrai gardžiai ir socialiai pavaišino mūsų šventės dalyvius. Parapijos choro valdybos pirm. Kazys Miėdažys pakvietė visus sugiedoti vaišingiems Geelongo lietuviams Ilgiausių metų jums valio. Neatsiliko su dainomis ir Geelongo lietuviai, vadovaujant jų buvusiam choro dirigentui M. Kymantui.

Minėjimo pasisekęs pravedimas parodė, kad mažoje kolonijoje, kada dirbama vieningai, galima viską labai gražiai suorganizuoti. Minėjimą sveikino žodžiu Geelongo Bendruomenės pirm. Stuikevičius ir Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjungos pirm. Birutė Prašmutaitė.

Ačiū Geelongo lietuviams už taip gražiai pravestą minėjimą ir jų nepaprastą vaišingumą.

Alb. P.



Jubiliejinis Šv. Kazimiero Metų paskelbimo Australijoje AKTAS

Didžiojo Lietuvos Sūnaus, karaliaičio šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktyje, 1984-ųjų Viespaties metų kovo mėnesio 10-tą, 11-tą dienomis, susirinkę Adelaidėje, kurioje randasi vienintelė Australijoje šv. Kazimierui dedikuota lietuvių šventovė, ragindami tautiečius į šį Dangaus ir Bažnyčios skirtą Lietuvos globėją remtis tremties kelyje, jame teškant tautinės ir religinės tvirtybės, prašydami lietuvišką jaunimą, jame surasti savo pavyzdį ir savo dvasines bei tautines šaknis, skelbiame Jubiliejinius 1984-ius šv. Kazimiero Metus Australijos žemyne atidarytais ir tai tvirtiname savo parašais:

ATIDARYMO AKADEMIJOS GARBĖS PREZIDIUMAS

ATIDARYMO ADELAIDEJE RUOŠOS KOMITETAS

Adelaidė, L. K. CENTRAS. 1984 metais kovo mėn 10-11 dienomis

Šv. Kazimiero Jubiliejus Aktas, kuris užkabintas ant sienos šv. Kazimiero bažnyčioj Adelaidėje.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Valentinas Čižauskas, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 38 Coghlan St. Niddrie Vic. 4042.

ALK Federacijos pirmininko žodis

Šv. Kazimiero Jubiliejuje Adelaidėje Val. Čižausko kalba

Mielieji,

Maža mūsų tauta tarp didžiųjų pasaulio galiūnų. Mažesnė dar mūsų tautos dalelė šiame penktajame kontinente. Tačiau turime būti laimingi ir džiaugtis, kad Aukščiausiojo ranka mus globoja ir leidžia mums šiandien nuosavoje bažnyčioje Jam padėkoti ir skelbti mūsų dangiškojo globėjo, švento jaunuolio Kazimiero jubiliejinius metus. Šventasis yra mūsų atstovas ir danguje ir žemėje. Jis skatina ir jaunuolį ir žilagalvį neužmiršti savo tikėjimo, savo idėjų, savo tautos labo. Meldžiasi į jį pavergtoji tauta ir mes kartu jungiamės į bendrą laisvės maldą.

Tironams nesiseka sunaikinti laisvės ilgesio pavergtoje pasaulio dalyje, nes jis senas kaip pati žmonija. Tačiau kartais labai gaila, kai laisvasis žmogus ima bodėtis laisvės. Pasaulyje nuolatos vyksta kova tarp vergijos ir laisvės. Kas ją laimės? Ar laisvės jėgos spės sutraukti vergijos lankus pirmiau nei laisvasis žmogus pats užsidės vergijos pančius. Lenktynės vyksta skirtingose sąlygose: judėjimas į laisvę pavergtoje pasaulio dalyje tramdomas moraliniu smurtu ir fizine prievarta, gi laisvę laimina žygiuojančius į vergiją.

Moralinis chaosas, plintąs pasaulyje, graso ir mums. Atitraukti nuo tautos kamieno, pakėlę tiek neteisų ir skriaudų, esame kartais pilni kartumo, nepasitikėjimo ir keršto pasauliui, kuris buvo mums toks neteisingas. Kai esame nepatenkinti savo aplinka, savo gyvenimu ir nerandame jame prasmės, savo nepasitenkinimą galime nukreipti į tuos žmones, kurie dėlto yra visai nekalti. Dėl to kykla ir mūsų tam tikros nesantaikos ir bereikalingi ginčai. Gaila, kai žmonės šių blogų jėgų veikiami, visai nustoja domėtis savo religijos ir tautos reikalais, atsiskiria nuo jos, apsiribodami vien savo asmeniniais,

egoistiniais, kartais visai aplinkai priešingais tikslais.

Tai primenu jums, mielieji, šio garbingo ir švento jubiliejaus proga, kad melstume savo dangiškąjį globėją padėti mums tinkamai atlikti savo religinius, tautinius, dorovinius ir kultūrinius reikalus. Venkime kitų klaidų, išlaikykime gyvą tikėjimą į savo tautos ateitį ir jos misiją kitų tautų tarpe. Mūsų darbai tremtyje yra tarnavimas Tvėrėjui, tarnavimas savo tautai, savo žemei. Čia yra pasiruošimas tai didžiajai tautos laisvės dienai, kada laisvai skambės Marijos giesmė, kada savoje žemėje lietuvius suklyps prie šventojo Kazimiero karsto. Gerbkime ir padėkime savo dvasios vadovams, visiems dirbantiems ir vadovaujantiems mūsų bendruomenėje ir organizacijose.

Australijos LK Federacijos valdybos taria krikščionišką, mielą ačiū Federacijos įgaliotiniui, tėvui Albinui Spurguiui, Šv. Kazimiero jubiliejaus ruošimos komitetui, Melbourne ir Adelaidės paraprijų chorams, paskaitininkui ir visiems svečiams, visoms darbščioms moterims,



Šv. Kazimiero jubiliejaus minėjimo programos viršelis.

rims, visiems, visiems bent kuo prisidedantiems prie šio garbingo jubiliejaus.

Širdingai dėkojame kiekvienam šių iškilnių dalyviui ir prašome gerojo Dievo palaimos ir šv. Kazimiero globos.

Tėvų tėvai per amžius dvasios įkvėpimais
Tėvynę atnešė lig šios šventos dienos
Ir dovaną paliko: visą žemės kraštį,
Ir testamentą: lig mirties kovok dėl jos.
Sūnau, ne sau gimei! Gimei spindėti amžiams
Naujų pilių, naujų kovų naujais vardais.
Sūnau, gimei dvasia net pranašus paselkti
Ir Dievo veidą padabinti gyvais žiedais.

Gyvojo Rožančiaus būrelis Sydnėje

Gyvojo Rožančiaus būrelio veikla Sydnėje 1978 m. kovo 8 d. vėl buvo atgaivinta Alfos Savickienės, kuri surinko 25-kias nares (jų tarpe ir kelis vyrus).

Šių metų kovo 14 d. A. Savickienės namuose įvyko šešių metų būrelio veiklos paminėjimas, sutapęs su Lietuvos karaliačio šv. Kazimiero jubiliejiniiais metais. Į paminėjimą suėjo 14 narių ir rėmėjų. Prie stalo, apdengtą tautiniais raštais austaltes, Marijos statulėlę, degančias žvakes ir šv. Kazimiero atvaizdą įvyko oficialioji paminėjimo dalis.

Firmiausia buvo prisiminti aštuoni mirusieji būrelio nariai ir šiuo metu sergantieji. Už juos visus buvo sukalbėta malda. Po to sekė rožančius ir litanija, kuria buvo kreipiamasi į Lietuvos globėją šv. Kazimierą, prašant apsaugoti visame pasaulyje išsiblaškiusius lietuvius ir gelbėti Lietuvos laisvinimo darbą. A. Savickienė paskaitė Tėvynės maldą ir visos sugiedojo Marija, Marija.

Užbaigus dvasinę paminėjimo dalį, A. Savickienė pateikė pinigine apyskaitą, pasidžiaugdama, kad būrelio narės moka metinį mokestį ir dosniai aukoja. Taip pat netrūkstą rėmėjų aukų. Surinktieji pinigai yra išskirstomi svarbiems šalpos tikslams.

LKB KRONIKOS NR. 59 ANGLŲ KALBA

Jungtinėse Amerikos Valstybėse atskira brošiūra yra išleistas LKB Kronikos 59 numerio angliškas vertimas. Brošiūros viršelį puošia gėlių papuoštos kun. Sigito Tamkevičiaus klausyklos Kybartų bažnyčioje nuotrauka. Trumpame įvadiniajame straipsnyje, brošiūros redaktoriaus kun. K. Pugevicius supažindina skaitytojus su ateistinės valdžios Lietuvoje nuosekliai vedama Bažnyčios ir jos tikinčiųjų persekiojimo ir diskriminavimo politika nuo Antrojo pasaulinio karo pradžios iki šių dienų. Lietuvos Katalikų Bažnyčios 59 numerio didelė dalis yra skiriama suimtų kunigų — Svarinsko ir Tamkevičiaus — gynimo akcijos aprašymui.

Kiekvieną mėnesį būrelis užperka Mišias pas savus kunigus; remia Šv. Kazimiero kolegiją Romoje ir katalikišką spaudą - Tėviškės Aidus; aukoja pavergtai Liet. Bažnyčiai ir kronikoms; tam tikrą sumą siunčia salezičių misijom Ekvadore. Vienas jaunas ekvadorietis mokosi norėdamas tapti kunigu - misijonierium tam, kad padėtų vietiniams indijonams. Jis vadinas Eduardo Delgado ir su giliu jausmu parašytas laiškas dėkoja už paramą. Paminėjime buvo aptarti šalpos reikalai ateityje ir visų nutarta tam tikrą sumą pasiųsti Vasario 16 gimnazijai Vokietijoje.

Gyvojo Rožančiaus būrelio susijimas nėra pirmas, bet šiais, šv. Kazimiero jubiliejiniiais metais norėta išieiti iš kuklumo ribų ir viešai pasidžiaugti prasminga būrelio veikla, gražiu tarpusavio sugyvenimu ir pasiryžimu toliau veikti.

Nežiūrint to, kad 8 būrelio nariai yra mirę, narių skaičius šiuo metu yra 26. Būrelio vadovė Alfa Savickienė visus reikalus veda energingai ir sumaniai. Po pamaldų ir oficialių pašnekesių visoms buvo malonu prie arbatos ar kavos puodelio pasidalinti kasdienio gyvenimo įspūdžiais. Nutarta ateity dažniau susirinkti pasitarimams ir pabendravimui.

Agnė Lukšytė

NIJOLĖS SĄDŪNAITĖS PRISIMINIMAI

Kaip patekau į KGB objektyvą?

"Tavo gailėstingumas lydi mane per visas mano gyvenimo dienas"

(Tęsinys)

1975 m. birželio 17 - po teismo nuosprendžio, juodas kalėjimo "varnas" (juoda skara apdengta kalėjimo mašina) mane parvežė į KGB rūsius, tik šį kartą labai trumpai - vos porai dienų. Sekančią po teismo dieną man davė truputį pasimatyti su broliu Jonu Sadūnu. Prieš pasimatymą kareivis nuvarė mane į vienutę, kur KGB felčerė išrėngė mane nuogai ir viską nuodugniai iškratė. Ta pati "medicininė procedūra" man teko ir po pasimatymo. Brolis man atnešė tamsiai raudoną rožę, kurią KGB prižiūrėtojai ilgai krėtė — peržiūrėjo kiekvieną žiedlapį, o gal ką paslėpė? Per pasimatymą mane su broliu pasodino atokiai, mus skyrė stiklo užtvara ir platus stalias, o kalinių sargas visą laiką nenuleido nuo mūsų akių ir vis pertraukdavo mūsų kalbą, reikalaujamas kalbėti tik nereikšmingais buitiniiais klausimais, kitaip grasino pasimatymą nutraukti. Po pasimatymo brolis norėjo perduoti dėl manęs maisto ir rūbų kelionei į Mordovijos konclagerį, bet iš jo nieko nepriėmė. Čekistai liepė jam

tai atnešti sekančią dieną, o tada jam pasakė, kad aš jau išvežta, nors tai buvo sąmoningas melas - mane išvežė dieną vėliau. Tai eilinis kankinimas - tepabadauja kelyje! Prieš išvežant mane į konclagerį, 1975 m. birželio 20, ta pati KGB felčerė vienutėje mane iškrėtė, o kareiviai krėtė mano minkas maisto ir rūbų atsargas. Jie nuplėšė nuo saldinių net popieriukus ir paėmė visus mano užrašus. Po to, prigrasinę: "Atsiveikink su Lietuva, daugiau jos nebepamatysi! Tu mūsų rankose, ką norim su tavimi padarysime!" - su "varnu" išvežė į Vilniuje esančią Lukiškių kalėjimą. Ten mane uždarė į cementinę spintą - vienutę, kur galima tik sėdėti, aplink sienos, o prieky - durys. Kiek pasėdėjęs pradėti dusti dėl oro trūkumo, bet tai nieko nejaudina - "ne į kurortą atvažiuavai", - tyčiojosi prižiūrėtojai. Išlaikę toje spintoje kelias valandas, kareiviai mane nuvarė į "varną" jau pripildytą kriminalinių nusikaltėlių. Mane, kad atskirtų nuo jų, įgrūdė į "varno" geležinį spintą - vienutę, lyg geležinį karštą, kuriame tvanku, karšta trūksta oro ir visus nuvežė į Vilniaus geležin-

kelio stotį. "Varnas" be langų, nieko nematai, lyg gyvas palaidotas. Sovietų imperijoje kalinys ne žmogus, su juo elgiamasi kur kas blogiau nei su gyvuliu - tai beteisus vergas, nekenčiamas ir nuolatos kareivių bei prižiūrėtojų moraliai ir fiziniai kankinamas.

Atvežę į Vilniaus geležinkelio stotį, kareiviai su šunimis mus visus išvarė iš "varno". Nuošaliai, kad žmonės nepamatytų, mūsų laukė kalinių vagonas. Mus išrikiavo. Mane kaip "ypatingai pavojingą valstybinę nusikaltėlę" (taip sovietų vadinasi sąžinės kaliniai) pastatė pirmą, mane saugojo 4 (keturi) kareiviai ir šunys. Visus kitus - keliasdešimtis kriminalistų vyrų išrikiavo už manęs ir juos saugojo tik keli kareiviai bei pora šunų. Kaliniai stebėjosi ir klausinėjo kur mane laikė, kad esu tokia išbalusi ir išsekusi, nors ir jie patys ne ką geriau atrodė.

Po 10 mėn. gyvenimo KGB požemyje - kalėjime, vėl pamačiau, kad tebežaliuoja medžiai ir žolytė, aplink tiek erdvės ir dangus toks didelis, visai ne toks, koks matomas pro gruotą langelį. Kokia laimė visa tai matyti! Ačiū Kūrėjui už tą grožį! Tik mums grožėtis nebuvo kada, nes visus paskubomis suvarė į netoliese stovėjusį vagoną. Kalinių vagonė, už storų geležinių grotų, atskiri užtvairai, uždaromi geležinėmis grotuotomis du-

Kaip ilgai išsilaikys marksizmas ?

Rašo Dr. Jonas Kunca

Marksizmo filosofija, kuri žadėjo atnešti gerbūvį darbininkų klasei, ją įgyvendinus Sovietų Sąjungoje, negalėjo išpildyti praktikoje savo pažadų. Atnešė tik vargą, žudymus ir laisvės užslopinimą. Darbininkų diktatūros rezultatai, palyginus su evoliuciniu darbo klasės gyvenimo lygio pagerėjimu demokratinuose kraštuose šaukte šaukia, kad marksistinė sistema daro tik materialinę ir dvasinę žalą ir kuo greičiau bus jos atsisakyta, tuo geriau bus nešantiems jos junga.

Nežiūrint tų istorinių faktų, Markso filosofija išsilaikė iki šandien ir dar vis nerodo artimos mirties simptomų. Tai nelogiškai įvykių eigai turi būti kokia nors priežastis.

Pirmiausia neturim pamiršti, kad ši filosofija yra patraukli visiems "nuskriaustiems": bedarbiams, neišmokusiems amato, pavyduoliam, tin giniam, kaliniams, kurie jos pagalba tikisi susilyginti su likusia visuomenės dalimi. Bet tie "nuskriaustieji" nebūtų pavojingi, jei Maskvos marksistų centralė jų nebūtų suorganizavus, apmokius revoliucinio darbo ir apginklavus. Be minėtos centralės šandien marksizmas greičiausiai jau būtų pranykęs.

Dėl to marksizmas išsilaikys tol, kol Rusijoje bus sovietinė santvarka diriguojanti komunizmo veiklą visuose žemės kampuose. Jei sovietinė santvarka nežiūrint visų nepasisekimų ir bereikalingo kraujo praliejimo galėjo išsilaikyti iki šiol, dėl ko ji turėtų staiga subirti? Tikriausiai tai neatsitiks tik dėlto, kad mes ir Vakarų pasaulis to norėtų!

Kad atskleisti tos nevykusios sistemos ir filosofijos išsilaikymo paslaptį, turime bent trumpai pažvelgti į sovietinio režimo istoriją. Laikė pirmųjų 20 metų komunizmas Rusijoje buvo išlaikytas teroro dėka. Kaina buvo baisi: 60 milijonų gyvybių.

1941 metais, kada šimtai tūkstančių raudonarmiečių savanoriškai pasidavinėjo vokiečiam, atrodė, kad raudonajam režimui jau atėjo galas. Bet pats Hitleris išgelbėjo Staliną ir jo diktatūrą leisdamas bausti karo belaisviams ir neduodamas laisvės Pabaltijo valstybėm, Ukrainai ir užimtai Rusijai.

Sovietų sąjungininkai anglai ir amerikiečiai vėl atgaivino marksistinių režimų teikdami visokeriopą materialinę ir karinę paramą. Vietoj pareikalavę, kad rusai pasitrauktų iš užimtų žemių, Roosevelt ir Churchill perleido Maskvai pusę Europos. Atsiradęs didelis maisto trūkumas dėl marksistinės sistemos kaltės vakariečių buvo pašalintas duosniais importais.

Komunizmas tik laisvojo pasaulio pagalbos dėka galėjo išsilaikyti iki šių dienų ir dar apsiginkluoti iki pavojingo laipsnio. Kada Vakarai maitino 260 milijonų sovietų gyventojų, marksistinis režimas leido pinigų kalimui ginklų, nukreiptų prieš savo gelbėtojus! Iki šių dienų Sovietų Sąjunga gauna tą jau būtinai reikalingą paramą, be kurios negalėtų išsilaikyti. Laisvasis pasaulis tą gerai žino. Taip pat jam nėra paslaptis, kad Maskva yra prisiekus palaidoti Vakarus. Vis dėlto nenorima atsisakyti to ne perdidelio pelno, kurį duoda grūdų ir mašinų pardavimas Rusijai. Pavojingos marksizmo centralės Maskvoje klausimo išsprendimas yra atidedamas ateičiai, bet nuo jo pabėgti nebus galima, jei Vakarai iš viso nori išlikti laisvi. Tas delsimas tik apsunkena minėtos pasaulinės problemos išsprendimą dėl Rusijos karinio pasiruošimo didėjimo.

Laikė 15 metų, tuoj po Antro Pasaulinio karo, laisvasis pasaulis

turėjo atominių ginklų monopolį, taigi ir gerą progą atitaisyti padarytas klaidas, priverčiant rusus apšleisti užimtus kraštus. Ta proga nebuvo išnaudota. Būtų užtekę neleisti rusams pasiūsti tankų į Vengriją ir Čekoslovakiją, kad abu minėti kraštai ir likusi Rytų Europa šiandien būtų laisvi, Rusija silpna ir, greičiausiai, be marksistinės valdžios. Rusija anuo metu nebūtų išdrįsusi eiti į savižudišką karą, kurį būtų pralaimėjus po keletos atominių raketų paleidimo į Sovietų Sąjungos svarbesnius centrus. Deja, ana proga nebuvo išnaudota.

Dabartinė proga yra sustabdyti ekonominę ir technologinę pagalbą Rusijai. Be jos po keletos metų prasidėtų ekonominis suirimas ir su juo socialiniai ir tautiniai neramumai, kurie galėtų privesti Rusijos imperiją prie jos iširimo. Kaip minėjom, iki šiol ji nėra išnaudojama.

Š. Amerika su nemažu pasisekimu mėgina priešraketinių ginklų sistemą. Atrodo, kad čia lenktynės su rusais jai pavyks nesunkiai laimėti. Tokiu atveju visas Maskvos atominių ginklų arsenalas liktų beverčiu, nes negalėtų būti panaudotas. Vėl būtų proga, bent trumpam laikui, kol rusai pasigamintų tokius pačius ginklus, padiktuoti Maskvai savo reikalavimus ir išardyti marksizmo centralę. Bet ar bus Vakaruose tinkamas vadas tam praveisti?

Po tiek daug metų Vašingtone atsisėdęs Reagan, kuris, atrodo, permato marksistų užmačias, kuris pagerino apleistą krašto ekonomiką. Bet ar jis toliau galės vadovauti laisvajam pasauliui dėl savo amžiaus? Ar amerikiečių tauta per rinkimus supras įvertinti jo nuopelnus?

Tik nuo Baltųjų Rūmų priklausys, kaip ilgai išsilaikys Maskvos marksistų centralė ir pats marksizmas.

PALAIIDOTAS VINCAS LIORNTAS



Vincas Liorentas žuvo nelaimėje. Jis ėjo skersai gatvę ir užvažiuojo į auto mašiną. Sunkiai sužeistas buvo nuvežtas į Alfred Igoninę, bet ten mirė. Tai įvyko kovo 17 d. E. Malvern prie Darling gatvės. Palaidotas Fawknere kapinėse kovo 22.

V. Liorentas kilimo iš Prienu. Australijoje pagriuvo jo šeima, žmo na išvyko į Kanadą. Po kurio laiko ir Vincas ten išvyko. Šeima tačiau nesuklijavo. Vincas grįžo į Australiją su sūnum Povilu, kuris jau buvo sukūręs savo šeimą. Kiti trys sūnūs liko Kanadoje. Čia Vincas gyveno pas lietuvius: Duobas, Papeliučką, Augaičius ir paskutiniu metu buvo nusikėlęs pas Prāmūtus į E. Melvern.

Vincas priklausė šaulių kuopai, taip laidotuvių rožančiuje prie jo karsto buvo šaulių kuopos vėliava ir sargyba. V. Sukevičius atsisveikino šaulių vardu. Taip pat bažnyčioje Mišių metu buvo prie karsto šaulių vėliava ir sargyba. Palaidotas Fawknere kapinėse. Laidotuves tvarkė velionio sūnus Povilas, kuris su savo šeima atvyko iš Albury.

Iš kapinių visi susirinko į Lietuvių Namus šermentims. Soc. Glob. Mot. D-jos ponios paruošė labai gerus pietus. Gražu, kai susėdę prie stalo apie gerą tuzinas uniformuotų vyrų. Dalyvavę australai klausė kas čia per uniforma. Taip buvo dar prisimintas Vincas maldoje.

Amžiną jam atilsį. pv.

rimis ir užrakinami didele spyna. Mane uždare vieną į dvivietę užtvarą, o kriminalistus vyrus sukiošo po 8 ar net 12 į keturvietes užtvaras. Medinis suolas naktį atstojo lovą. Aš galėjau ant suolo atsigtulti, o vyrai kaliniai, sugrūsti kaip silkės bakčioje, ne tik atsigtulti, bet ir atsisėsti ne visi turėjo kur. Koridoriuje, prieš mūsų užtvarus, vaikščiojo 3 kareiviai - sargai. Prieš mano užtvarą visą laiką stovėjo kareivis su šautuvu, nenuleisdamas nuo manęs akių, kad "neišgaruočiau"... Kareiviai keisdavosi kas 3 val. Kaliniai jų klausinėjo ką aš padariau, kad mane taip saugo. Jie, kurių dauguma jau po 4 ar 6 kartus teisiamsi, niekada taip saugomų nematė. Labai nustebė sužinoję, kad sovietų imperijoje yra dar sąžinės kalinių ir visi keikė sovietų valdžią, kuri, anot jų, vienintelė kalta, kad jie dabar taip nužmoginti. Kareiviai šaukė, kad nesikalbėtume, negalima, bet vėliau ir juos tas pokalbis sudomino. Daugumos širdyse dar liko žmogiškumo kibirkštėlė, tik labai apnešta neapykanta ir įvairiausio blogio pelenais — ateistinio auklėjimo pasėka. Kelyje - etape kaliniui duodama parai kepalukas juodos, labai rūgščios ir neiškepusios duonos (tokią duoną duodavo ir KGB rūsiuose ir konclageryje, - tai specialiai kaliniams kepama duona), kurios užvalgius ima skaudėti skrandis, lyg ugnis degtų; ir keletą mažų - piršto didumo, ištežusių ir labai sūrių žuvyčių - kilkių.

Aš to davinio neimdavau ir nevalgydavau, kad vėliau nesikankinti, nors laisvėje būdama viską galėjau valgyti ir niekada skrandžio negalavimų nežinojau, buvau visai sveika. Kaliniai gi užvalgė kilkių prašydavo vandens troškuliui numalšinti, o kareiviai tyčiodavosi iš jų ir tyčia po kelias valandas gerti neduodavo - tepasikankina! Vagone kildavo toks triukšmas ir keikimai - tikras pragaras. Pagaliau socialiai pasityčioję, kareiviai atnešdavo bidooną vandens. Kaliniai atsigėrę neužilgo imdavo prašyti, kad juos išvestų į tualetą. Vėl kareiviai kankindavo kalinius ir keletą valandų tyčia jų nevedavo. Kiek daug žiaurumo 18-20 m. amžiaus kareivių širdyse! Jie beveik visi su komjaunimo ženkliais - "Lenino anūkai". Keikia ir blevyzgoja visai nenusileisdami kriminalistams. Tokia yra komunistinė moralė.

Išvežus mus iš Vilniaus, po kiek laiko sustojome ir mūsų vagonas kelyje prastovėjo visą parą. Maisto davinio sekančiai parai niekas nebedavė, nes nebuvo numatyta, kad kelionė į Pskovo kalėjimą užtruks dvi paras. Ir taip išsekę kaliniai buvo priversti badauti. Po ilgų mano maldavimų, kareiviai sutiko kaliniams išdalyti tai, ką aš iš maisto dar turėjau, bet tai buvo tik lašas jūroje. Etapas - tai ypatingas kalinių kankinimas: kelionė specialiai ištempinama iki mėnesio ar net dviejų, kai normaliai tam užtenka dviejų —

trijų parų. Kalinių vagonai perpildyti. Jie gi visi beveik be perstojo rūko blogiausių tabaką - machorką, o vagono koridoriaus langeliai dieną neatidaromi, stūkai matiniai, kad žmonės nematytų už gročių vėžamų išbalusių kalinių, todėl vagonas pilnas melsvų dūmų, taip, kad už kelių žingsnių nieko nematyti. Nepratusiam prie rūkalų svaigsta galva, pykina, lyg apsinuodijus. Naktį šalta, nes atidaro langelius, dauguma kalinių labai menkai apsirėngę, o naktys, net vasarą, dažnai drėgnos ir šaltos, ką jau bekalbėti apie žiemą. Vyrus politkalinius veža kartu viename užtvare su kriminalistais, kurie iš jų visaip tyčiojasi, viską atima ir dar primušia. Kareiviai tik pakursto ir juokiasi, nes sąžinės kaliniai sovietų vadinami "fašistais" — mušk tokį! Kriminaliniai kaliniai nusirito į tokią amoralumo bedugnę, kad būnant su jais viename vagone jauti didžiausią moralinę kanciją, nekaltant jau apie tuos, kuriems tenka kartu su jais konclageriuose būti. Tas, paskutiniu metu, sovietuose tapo kasdieniniu reiškiniu. Čekistai dabar visiems grasina: "Pasodinsime kartu su kriminalistais!", arba "Uždarysime į psichiatrinę ligoninę!", arba "Pasamdysime žmogžudžius ir nužudys šią naktį tavę! Ir neliks tavęs!.."

(Bus daugiau)

APYLINKĖS SUSIRINKIMAS

Užsinerėjimas jaunesnio kunigo, privedęs prie eilės neapgalvotų žingsnių ir vietinėje spaudoje sukėlus aštrias diskusijas, o taip pat suskaldęs Adelaidėje lietuvių vieningumą, buvo pagrindinė gija — suvesti sąskaitas ir kovo 18 d. Lietuvių Namuose įvykusiame ALB Adelaidės Apylinkės visuotiniame metiniame susirinkime, kuris buvo ypatingas ne tik dalyvavusių skaičiumi (apie 200), bet ypač savo nuotaikomis, kurios parodė, kad Bendruomenės Adelaidėje pasuko iš tradicinio tolerancijos kelio į taką, kuriam vardą suras ateitis.

Susirinkimą atidaręs Apyl. V-bos pirm. Č. Zamoiskis savo kalba paminėjo, kad tas gausiu susirinkusių skaičiumi pasireiškęs Bendruomenės aktyvumas pozityviais darbais tęstųsi per tuos dvejus metus, kuriems renkama nauja valdyba, kad nuomonių skirtumas nevirstų anarchija. Jo pasiūlytas susirinkimui pirmininkauti kandidatas nebuvo priimtas, balsavimu išrinkus susirinkimo pirmininku V. Statnicką, kuris sekretore pasikvietė J.

Vaboliene. Mandatų komisijon išrinkti P. Launikaitis, A. Pacevičius ir V. Vosylius.

Apyl. pirmininko pranešime Č. Zamoiskis atskleidė plačius Valdybos įvykdytų darbų barus ir gerus santykius su lietuvių organizacijomis bei kitomis tautybėmis. Išdininkas A. Mikeliūnas pateikė kasos apyskaitą. Naujai valdybai išde palikta apie \$ 5.000. V. Baltutis perskaitytu kontrolės komisijos aktu patvirtino išdininko apyskaitą. Neskaniai nuskambėjo M. Petkūnienės padarytas Garbės teismo pranešimas su buvusios bylos protokolo perskaitymu. Iš kitos pusės tos "bendruomenės pamazgos" labai derinosi susirinkimo nuotaikų visuomenėje, bet apie tai vėliau.

Pasisakymuose dėl pranešimų E. Dainienė apkaltino pirm. Č. Zamoiskį, kad jis savo rašte dėl peticijų "suniekino dalį bendruomenės".

ADELAIDĖ

Pirmininkas savo atsakyme pripažino, kad "protaujanti lietuvių katalikė (jos pačios žodžiai) turi teisę sukurti savo iliuzijas. Kiti pranešimai praėjo be didesnio dėmesio, nes susirinkusių tikslas, kaip vėliau paaiškėjo, buvo ne bendruomeninė veikla, kaip ji buvo suprantama ligi šiol.

Rinkimams į naują Apyl. valdybą buvo pateiktas kandidatų sąrašas, kuris iš salės papildytas trimis pavardėmis paduotas balsavimui. Išrinkti: V. Straukas, J. Verbyla, A. Dainienė, A. Bernaitis ir J. Stačiūnas. Kandidatais liko V. Patupas ir V. Stalba. Po radijo valandos vedėjo L. Gerulaičio pranešimo Radijo komitetan išrinkti: J. Vaboliene, A. Grigonis, J. Jonavičius, L. Gerulaitis ir S. Gusčia.

Organizacijų ir institucijų darbotvarkėje numatytus pranešimus pradėjo kun. A. Spurgis, MIC., bandydamas paaiškinti, kad bendruomenė ir parapija daugumoje yra tų pačių tikslų ir tų pačių žmonių savaimingos institucijos, kurias tarpusavyje riša ne pavaldumas, bet bendradarbiavimas. Pasidžiaugė buvusiu Apyl. Valdyba, kuri visa tai suprato. Susirinkusių pertraukiamas garsiu "bū", bandytas sustabdyti plojimais jis stebėjosi, kad jo senatvė yra laikoma nusikaltimu, aiškino, kad kunigai Bažnyčioje yra skiriami ne plebiscitais, bet bažnytinės vyriausybės, prašė nedaryti stambių klaidų, kurių patys negalime atitaisyti. "Jūs galite mane pakarti, bet Bažnyčia dėl bendruomenės susirinkimo nutarimų savo principų nepakeis". Susirinkimo pirmininkas padėjo gerbiama Klebonui už žodį...

Kiti organizacijų pranešimai išklausyti be dėmesio ir reagavimo, išskyrus sporto klubo "Vyčio" pirm. J. Jonavičius, kuris vaizdžiai pristatęs aukštesnių instancijų daromą inkriminaciją, pasiūlė rezoliuciją, kuri susirinkimo vienbalsiai buvo priimta.

Klausimuose ir sumanymuose kalbėjęs I. Taunys pasakė: "Išvykime ordino vienuolius ir Adelaidėje vėl bus ramybė". Plačiau tuo pačiu reikalu kalbėjęs V. Stalba ryškiausiai išsakė susirinkusių nuotaikas, lietuvišką parapiją pavadinęs urzgančiu šunimi, kuris Adelaidėje per 20 metų griauja lietuvių vienybę. Susirinkimas užbaigtas Lietuvos himnu, tačiau buvo žmonių, kurie negalėdami tokio susirinkimo suderinti su Himnu, išėjo iš salės.

Taigi, buvo susirinkimas - tai bent susirinkimas. Jame buvo pamiršta kultūriniai, visuomeniniai ir net tautiniai reikalai, atėičiai jokių veiklos gairių nenustatyta. Vietoj to tik parodytas susirinkusių kultūringumo lygis ir atkeršyta kažkam už tai, kad buvo nepakankamai pagerbta ir įvertinta kažkieno jaunystė.

Pr. Pusdešris
A. Kubilius

R E Z O L I U C I J A

Adelaidės lietuvių bendruomenės visuotinis metinis susirinkimas, įvykęs 1984 m. kovo 18 d., nori, kad lietuviškoje spaudoje būtų paskelbti pareiškimai, kuriuos padarė ALB Krašto Valdyba savo laisvę, rašytame š.m. vasario 11 d., Adelaidės LSK "Vyčio" valdybai, būtent, kad:

1. Krašto Valdyba niekad nepretarė ir nepalaikė sportininkų išvykos per "Palangos" kelionių biurą dėl "Palangos" glaudaus ryšio su "Aeroflotu", "Inturistu" ir kitomis sovietinėmis įstaigomis.

2. "Palangos" direktoriui R. Cibui, 1982 m. liepos 12 d. atleidus A. Laukaitį nuo bet kokių išpareigojimų, jis turėjo pakankamai laiko viską perorganizuoti ir važiuoti per Krašto Valdybos organizuojamą išvyką.

3. A. Laukaitis to nepadarė ir todėl Bendruomenė ir Krašto Valdyba sportininkų išvykos nerėmė.

4. Sportininkų išvykos komiteto nesiskaitymas su Krašto Tarybos ir Krašto Valdybos nuomone, buvo skaudus smūgis visai Lietuvių Bendruomenei Australijoje.

Susirinkimas taip pat prašo ALB Krašto Valdybą skubiai imtis žygių sureguliuoti santykius tarp ALFAS-gos valdybos ir Adelaidės "Vyčio" klubo, kad "Vyčio" sportininkams nebūtų užkirstas kelias dalyvauti šių metų Sporto Šventėje Canberroje, kaip yra grasinama Australijos lietuvių sportų klubų suvažiavimo 1983 metų, gruodžio 29 dienos protokole.

V. Statnickas
Susirinkimo pirmininkas
J. Vaboliene
Susirinkimo sekretorė

AL FONDO PREMIJA

Australijos Lietuvių Fondo \$ 500 premiją 1983 metų aktyviausiam Australijos jaunuoliui-lei komisijos buvo paskirta Loretai Čižauskaitei ir Birutei Saulytei, padalinant šią premiją pusiau. Praneša Premijai skirti komisija.

Jaunime - tu esi reikalingas

Vienintelė išeivijos lietuvių jaunimą apimanti organizacija yra Pasaulio Lietuvių Jaunimo Sąjunga. V-tame Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongrese, 1983 metais, buvo priimtas nutarimas stengtis tiksliau sužinoti kiek, kur ir kokio amžiaus yra lietuviško jaunimo pasaulyje.

ALJS suvažiavime Canberroje sausio 28-29 dienomis, 1984 m., buvo nutarta praveisti jaunimo sąrašų rinkimą. Nutarta ribotis ne tik Jaunimo Sąjungos amžiaus riba nuo 16 iki 35 metų amžiaus, bet pradėti su naujagimiais, tad iki 35 metų amžiaus.

PLJS Valdybos vicepirm. Tadas G. Dabšys apibūdina sąrašų rinkimo svarbą sekančiais žodžiais:

"Jei mes norime palaikyti savo tautinį identitetą gyvą, tai reikia vis prisilaikyti prie lietuvišybės. Jeigu tautinis identitetas grįžta tik kongresų metu, tai tarp kongresų atsiranda galimybė prarasti jaunimo iš lietuviško tarpo. Todėl, kad lietuvių jaunimui nebūtų taip lengva pasimesti savo kasdieniniame gyvenime, gyvenamo krašto gyvenime, mums reikia jaunimą aprūpinti jo lietuviškumą. Bet jeigu nėra kaip su jaunimu susisiekti, tai mūsų visas darbas veltui.

Reikia surasti tą jaunimą, kuris dėl įvairių priežasčių yra atsiskyręs nuo lietuvišybės. Yra ypatingai daug jaunimo tarp 25 ir 35 metų

amžiaus su kuriuo neįmanoma susisiekti. Būtų mūsų naudai juos gražinti į veiklos areną, nes atpažįstame, kad jie turi daug talentų, kurie būtų naudingi tėvynei ir išeivijai".

Miestuose, kur veikia Jaunimo Sąjunga, sąrašų rinkimas jau pradetas. Per Vasario 16 minėjimą Melbourne buvo surinkta virš 100 parašų. Jaunimas pats registravosi. Visi Gintaro tautinių šokių grupės nariai užsiregistravo. Tėvai vaikus užregistravo ir seneliai anūkus. Tai gera pradžia.

Kviečiame visos Australijos lietuvių jaunimą užsiregistruoti, naudojant šiam Tėviškės Aidų numerįje pasirodžiusią anketą (bus 3 kartus pakartota). Raginkite savo brolius, seseris bei draugus užsiregistruoti. Jaunime, - tu esi reikalingas.

Šiame darbe laukiame paramos iš visos Australijos Lietuvių Bendruomenės. Tėvai, registruokite vaikus ir seneliai anūkus.

ALJS Valdyba iš anksto dėkoja visiems mūsų talkininkams. Lauksime anketų iš visų Australijos kampanų - iš Brisbanės, Pertho, Hobarto, Sale, Sydnėjaus bei kitų miestų. Šitie sąrašai ypatingai svarbūs Australijos lietuviams, nes prieš akis turime VI PLJ Kongresą Australijoje, 1987-1988 metais.

ALJS Valdyba

Australijos Lietuvių Jaunimo Sąjunga skelbia

JAUNIMO SĄRAŠŲ RINKIMĄ.

nuo gimimo iki 35 metų amžiaus.

Pavardė, vardas
Adresas
Gimimo data, telef.

Tėvai, seneliai - užregistruokite vaikus, anūkus.
Jaunime, kviečiame užsiregistruoti.
Anketas siųsti: ALJS V-bai, PO, Box 128, Nth. Melb. 3051, Vic.
Anketas gražinti iki gegužės 31 d., 1984 m.

Mūsų mielą kapelioną

KUN. DR. PRANĄ DAUKNĮ

nuosirdžiai sveikiname, pasiekusį Teologijos Daktaro laipsnį.

Latrobe Valley Senūnijos lietuviai

Sveikiname kun. Dr. Praną DAUKNĮ grįžusį į savųjų tarpą su aukščiausiu mokslo laipsniu ir apgynusį disertaciją magna cum laude Lietuvos katekumų garbei.

Gyvojo Rožančiaus Brolija

Nuosirdžiai sveikiname kun. Dr. Praną DAUKNĮ, įsigijus teologijos mokslų daktaro laipsnį. Linkime Jums ir toliau sėti lietuvišybės sėklą.

Melb. Šaulių Kuopa

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

A. A. Antanas Jablonskis



Antano žmona Vita sumanė savo vyrą palaidoti Melbourne, kur jos sūnus Henrikas Antanaitis ir kiti artimieji. Jablonskiai jau anksčiau buvo kalbėję persikelti į Melbourną. Taip Sydnejuje už a.a. Antaną buvo sukalbėtas rožančius, kurio metu atsiveikimo kalbas pasakė J. A. Jūragis ir ramovėnų pirm. A. Skirka. Vėlonis palydėtas į Melbourną. Čia kovo 21 d. šv. Mišios lietuvių bažnyčioje. Karstas uždegtas tautinė vėliava kaip karininko. Gražiai giedojo parapijos choras. Po Mišių palydėtas į Fawknerr kapines. Čia atsiveikimo žodį pasakė Juozas Petraitis ir Dr. S. Statkus. Iš kapinių visi susirinko šermentims į Lietuvių Namus, kur a.a. Antanas dar prisimintas malda.

Antanas buvo malonaus būdo, visada nuotaikingas. Jis jauniausias šeimoje iš dviejų brolių ir keturių seserų, Kalbininkas Jablonskis jo dėdė.

Amžiną jam atilsį!

MELBOURNAS

PRANĖSIMAS SKAUTININKAM

Skautininkų Ramovės sueiga įvyks balandžio 12 d., ketvirtadienį, 7 val. vak. Parapijos Namuose, 18 Henry St. Kensington. Sueigoje bus mūsų Dvasios Vado kun. Dr. P. Dauknio priėmimas. Bus svarstoma: Židinio klausimas ir kiti svarbūs reikalai. Po sueigos kvatė.

Kviečiami narių žmonos ar vyrai.

Ramovės Valdyba

tik kategorišku tvirtinimu, bet tam pagrįsti jis davė 2 pagrindinius motyvus.

Pirmasis - pašaukimai yra Bažnyčios gyvastingumo įrodymas - gyvybė gimdo gyvybę. Jei kokioje vyskupijoje arba vienuolijoje klesti pašaukimai, tai yra gyvybės ženklas. Bet kur jų trūksta, tai ženklas, kad ten viešpatauja mirtis.

Antras motyvas remiasi faktu, kad pašaukimai yra Bažnyčios gyvastingumo sąlyga, nes jai reikalingi kunigai Eucharistijos ir kitų sakramentų teikimui. Bažnyčiai reikalingi vienuoliai, kurie kategoriškai liudytų apie amžiną dangaus karalystę gyvendami šioje laikinoje žemėje.

Todėl šis nepaprastas Sv. Tėvo susirūpinimas dėl pašaukimų yra vertas mūsų maldų.

Kristus pats meldėsi ir įsakė melstis už pašaukimus. Mat, čia kalbama apie Dievo suteikiamą malonę, kuri pralenkia visus žmogaus apskaičiavimus. Be to, mes žinome, kad malda yra reikšminga, ypač kada ji atitinka Dievo valią. Argi Viešpats nesakė: "Melskite piūties šeiminingai, kad atsiųstų darbininkų į savo piūtį?" (Mt. 9.38).

Kun. S. Gaidelis, SJ

ją koncelebracinėm Mišiom ir tarė žodį profesoriam ir studentam apie religijos persekiojimus Lietuvoje ir lietuvių katalikų rezistenciją.

Kat. Moterų Draugijos metinis susirinkimas bus balandžio 1 d., sekmadienį, tuoj po lietuvių pamaldų Parapijos Name, Kensingtone. Po susirinkimo kvatė.

Melbourno Katalikų Moterų Draugijos loterija įvyks balandžio 15 d., sekmadienį, tuoj po pamaldų, prie bažnyčios salėje. Būsime labai dėkingos, jei kas galės paaukoti fantų, juos galima paduoti Valdybos narėms prie bažnyčios.

Valdyba

Parapijai aukojo:

\$ 100 - V. Lukaitis, po \$ 60 - P. Morkūnas, J. Keblys, po \$ 50 - E. Kizelis, I. Tamošaitis, po \$ 40 - A. Ročius, A. Sadauskas, Z. Jablonskienė, po \$ 30 - V. Kasperaitis, A. Galiauskienė, \$ 25 - S. Sikorskis, \$ 20 - V. Baltrukonis.

Visiems aukotojams nuoširdus aciū.

Jūsų kun. Pr. Vaseris

SYDNEJUS REKOLEKCIJOS LIETUVIAMS

Balandžio 13, 14, 15, d.d. - Verbų savaitgalį St. Joachim bažnyčioje Lidcombe.

Balandžio 13 d., penktadienio vakare, nuo 5.30 val. išpažintys, konferencijos, 7.30 val. šv. Mišios.

Balandžio 14 d., šeštadienį, nuo 3 val. išpažintys, 4 val. konferencija, 5 val. šv. Mišios, komunija ir pamokslas.

Balandžio 15 d., Verbose, išpažintys nuo 9.30 val., pamaldos kaip sekmadienį, tik užbaigiamos dar pamokslu ir palaiminimu.

Po pamaldų ateitininkų paruošta kvatė ir užkandžiai, Pokalbis su Rekolekcijų vadovu.

Rekolekcijas praves kun. Dr. P. Bačinskas, - Brisbanės lietuvių kapelionas. Tema: "Žmogaus gyvenimas".

Nuoširdžiai kviečiu visus parapijiečius šiose rekolekcijose uoliai dalyvauti, o ypač priimti Sakramentus bei tas paskirtas valandas praleisti susikaupime ir maldoje.

Kun. P. Butkus
Sydney Lietuvių Kapelionas

A † A ANTANUI JABLONSKIUI

mirus, giliai užjaučiame mūsų mielą draugę Vitą ir jos šeimą ir kartu liūdime.

Z. G. Mackevičių ir V. N. Žemaičių šeimos

A. A. ANTANUI JABLONSKIUI

mirus, s. Henrikui Antanaičiui netekus mylimo patėvio, reiškiamo skautišką užuojautą.

Melb. Skautininkų Ramovė

ALFAS Valdybos pirmininkui

A † A VLADUI DAUDARUI

mirus, jo artimiesiems užuojautą reiškia

Adelaidės LSK Vytis

AUSTRALIJA IR NAUJOJI ZELANDIJA Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II balandžio mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas: b e n d r a j a - Pašaukimai pašventintam gyvenimui yra Bažnyčios gyvybinė problema; m i s i j ų - kontemplatyvinis gyvenimas misijų kraštuose.

Trumpas rytmetinis aukojimas - Visa aukoju Tau, Sventčiausioji Jėzaus Širdie!

GYVYBINĖ PROBLEMA

Popiežius Jonas Paulius II 1980 m. gegužės 1 dieną - kelias dienas prieš pasikėsinimą prieš jo gyvybę - Sv. Petro aikštėje per koncelebruotas šv. Mišias atidarė antrąjį tarptautinį vyskupų kongresą pašaukimams propaguoti. Savo prakalba popiežius prisipažino, kad pašaukimų problema yra viena iš tų, kuri visą laiką ypatingai slegia jo širdį. Apie tai jis kalbėjo ir kitomis progomis Pagal jo nuomonę šiandien tai yra pagrindinė Bažnyčios problema.

Sventas Tėvas nepasitenkino vien

Mielus jaunuosius

ps. Birutę SAULYTĘ ir Girutį KYMANTĄ

sukūrusius lietuvišką šeimą, geriausi skautiški sveikinimai ir gražiausi linkėjimai. Melb. Skautininkų Ramovė

TAUTOS FONDAS

Yra gauti iš Amerikos gražūs pažymėjimo lapai tiems, kurie yra paaukoję \$ 300 ar daugiau. Artimiausiu laiku šie pažymėjimai bus išdalinti. Vasario 16 aukų lapuose per klaidą išleista \$ 10 aukojusio Mindaugo Šumsko pavardė, kurį nuoširdžiai atsiprašome.

Tautos Fondo Astovybė Australijoje

PAVERGTŲ TAUTŲ KOMITETO BALIUS

Pavergtų Tautų komiteto ruošiamas metinis balius įvyks balandžio 14 d. 7.30 val. vak. Lietuvių klube Bankstowne. Įdomi tarptautinė programa ir gera muzika. Šis vakaras yra vienintelis pajamų šaltinis, tad ypatingai kviečiame ir lietuvius kuo skaitlingiau dalyvauti šiame vakare ir paremti Pavergtų Tautų komiteto veiklą. Laukiame fantų loterijai ir iš Lietuvių bendruomenės.

A. Kramilius

KAZIUKO MUGĖ

Tradicinė Kaziuko mugė įvyko per šv. Kazimiero šventę kovo 4 d. Sergant prel. P. Butkui ir kun. P. Martūzui išvykus į Canberą, šio sekmadienio Mišias aukojo Lidcombe parapijos vikaras kun. T. McDonald, kuris kaip ir parapijos klebonas, yra labai nuoširdus ir draugiškas. Aukoti šv. Mišias lietuviams jis laiko didele privilegija ir garbe. Iki detalių išstudijavęs šv. Kazimiero gyvenimą kun. McDonald savo aiškia anglų kalba gražiai perdavė savo mintis šventės pamokslu. Pamaldose organizuotai dalyvavo Sydnejaus skautai. Giedojo Dainos choras, vargonais palydint Justinui Ankuui ir A. Kramiliui.

Po pamaldų parapijos salėje vyko Kaziuko mugė. Dalyvavo su gaisvos baru sporto klubas "Kovas", Skautai - barankos ir karštos dešrelės su kopūstais. Kat. Mot. D-ja - turtinga loterija, Ateitininkai ir moksleiviai - savo rankų darbų parodėle ir loterija, kurią pravedė ir daug gražių fantų parūpino Aldona Stasiūnaitienė.

Salės kampą puošė didelis lietu-

viškas pakelės kryžius, E. Lašaičio meniškai pagamintas. Buvo ir kitų medžio drožinių bei kopytėlių, kurias E. Lašaitis greitai išpardavė. Įdomu pastebėti, kad jo sūnus Antanas taip pat žengia tėvo pėdomis ir jau buvo išstatęs savo medžio ir metalo rankdarbių. Ši tradicinė Kaziuko mugė kas metai gražiai praeina. Džiugu pasidžiaugti mūsų skautišku ir ateitinikišku jaunimu, kurie aktyviai prie šios mugės rengimo prisideda. Korespondentui teko sutikti tik ką iš Pasaulio Jaunimo Kongreso sugrįžusį Joną Šliogerį, kuriam teko susipažinti su viso pasaulio lietuvišku jaunimu ir kurį laiką pagyventi ir padirbėti su Los Angeles jaunimu. Tai visapusiškai susipratęs jaunuolis lietuvis.

A. A. KAZ. MEŠKAUSKAS

Po ilgos ligos Lidcombe priemiesčio gyventojas, uolus lietuviškų pamaldų lankytojas, Kazimieras Meškauskas, 72 metų, mirė kovo 3 d. Westmeade ligoninėje. Kazimieras, sukaupęs visas jėgas, dar dalyvavo Vasario 16 pamaldose, stambesne auka parėmė Tautos Fondą ir grįžęs iš bažnyčios buvo paraližuotas. Velionis buvo gimęs Rygoje, atsiduria Rusijoje ir po revoliucijos grįžta Lietuvon. Gyveno Zarasuose ir dirbo prekyboje. Rožančių pravedė Lietuvių laidojimo biure Fairfielde kovo 4 d. iš Canberros sugrįžęs kun. P. Martūzas. Palaidotas kovo 5 d. Lietuvių kapuose. Religines apeigas atliko kun. P. Martūzas, giedojo Dainos choristai, vargonais palydėjo A. Kramilius. Giliame liūdesyje liko žmona Elena ir dukros - Gražina ir Irena Zakarauskienė.

Lai Amžinoji šviesa tau, Kazimierai, tešviečia.

KOMUNISTINIO VIETNAMO MINISTERIS AUSTRALIJOJE

Dauguma iš mūsų turėjo progos pamatyti televizijoje ir pasišlykštėti, kaip Australijos Užsienio reikalų ministeris Bill Hayden sutiko komunistinio Vietnamo Užsienio

SYDNEJŲJE

reikalų ministerį Mr. Thach Canberroje. Haydeno pasibučiavimas su Thach išsukė stiprią reakciją iš Australijos vietnamičių ir pavergtųjų tautų žmonių.

Kovo 16 d. dešimt autobusų ir keli šimtai privačių mašinų pasileido Canberros link iš Sydnejaus didžiulei demonstracijai prieš šio kraugerio atvykimą į Australiją.

Vietnamičių bendruomenė apmokejo autobusus, bet, deja, neatsirado per daug europiečių, kurie pasinaudojo šia paslauga. Tenka pasidžiaugti, kad arti 20 lietuvių vyko į Canberą ir dalyvavo demonstracijose. Buvo keletas latvių, estų, baltgudžių, vengrų, bulgarų ir lenkų Solidarity autobusas. Pavergtų Tautų vardu kalbėjo A. Kramilius. Canberra dar nebuvo mačiusi tokios demonstracijos. Vietnamičiai labai džiaugėsi matydami mus bendro likimo draugus jų tarpe.

DAINOS CHORAS

Nors darbas pradėtas anksti, bet šiuo metu jį trukdo užpuolusios ligos dirig. B. Kiverį, kurį pavaduoja Birutė Aleknaite. Po operacijų sveiksta namuose Aldona Kolbakienė, Albina Dubauskienė ir Jadvyga Kustienė. Savo laiku aktyvi choristė Elena Miskevičienė buvo persikėlusius su šeima į Ameriką. Šiemet grįžo atgal į Australiją ir ištiko didelę nelaimę. Paralyžuota guli jau kuris laikas Penrito ligoninėje. Stiprybės ir sveikatos visiem ligoniam.

Kovo 3 d. mirusio Kazimiero Meškauskio atminimui našlė Elena Meškauskienė paskyrė \$ 100 auką Dainos chorui. Nuoširdus aciu.

Dainos Choro Valdya

SUDIEV VLADUI DAUDARUI

Su krantiniais rudens lapais kovo 5 d. širdies priepuolio ištiktas atsiskyrė su šiuo pasauliu Vladas Daudaras, dabartinis Australijos Lietuvių Fizinio Auklėjimo Sąjungos pirmininkas ir ilgametis sporto darbuotojas.

Velionis Vladas buvo gimęs 1921. 9. 24 Šiauliuose, kur lankė gimnaziją ir žaidė gimnazijos ir vėliau Šiaulių miesto rinktinėse. Baigęs gimnaziją išvažiuoja į Kauną ir ten žaidžia to laiko geriausioje komandoje JSO, su kuria aplanko ir kitus kraštus.

Antrasis pasaulinis karas užklum pa Vladą Kaune ir netrukus jis atsiduria karo sukuriuose rytų fronte. Vėliau pakliūva į rusų belaisvę. Užsigrūdinimas sporte padeda Vladui išlikti gyvam belaisvių lageriuose, bet sveikata jau buvo palaužta, kai laimingu būdu pasiekia Vakarų. Atvykęs į Australiją, Vladas 1951 m. įsteigia dabartinį Sporto klubą "Kovą", jam vadovauja, treniruoja jaunius.

1954 m. kai steigėsi ALFAS, Vladas buvo vienas iš tų steigėjų ir buvo pirmasis šios Sąjungos pirmininkas. ALFAS apjungia visus Australijos sporto klubus. Per metų eigą Vladas dar pirmininkauja keturioms kadencijoms. 1982 m. vėl išrenkamas šios sąjungos pirmininku. Šioje kadencijoje Vladui kainavo daugiausia nervų ir sveikatos, nes buvo organizuojama sportininkų išvyka į Pasaulio Lietuvių Dienas Amerikoje. Organizatoriai savo darbą atliko ir nuvežė gražiausią sportininkų grupę iš Australijos.

Paskutinėje Australijos Lietuvių Sporto šventėje Hobarte 1983 m., vadovaujant Vladui Daudarui, buvo galutinai užverstas ginčų lapas ir užtikrintas tolimesnis lietuviškų sporto klubų gyvavimas ateityje.

Velionis Vladas taip pat dirbo Inžinierių sąjungoje, Apylinkės valdyboje, Krašto Taryboje, lietuviš-

koje radijo valandėlėje ir, turėdamas puikų tenoro balsą, dainavo savo laiku Ansamblyje, kvartetuose ir visur kur tik buvo reikalingas tenoro balsas.

Kovo 10 d. po gedulingų Mišių, kurias aukojo kun. P. Martūzas, velionis Vladas buvo palydėtas į Rookwood Lietuvių sekcijos kapus. Karstą pridengta Trispalve į bažnyčią atnešė buvęs Kovo klubo pirmininkai: Vl. Gulbinas, A. Laukaitis, Don Atkinson, K. Binkis, J. Dambrauskas ir J. Karpavičius. Gausu buvo uniformuoto sportinio jaunimo, kurie atliko garbės sargybą. Giedojo Dainos choro ir Ansamblio choristai, vad. Marijai Umbraziūnienei.

Kapuose su velioniu Vladu atsisveikino ALB Krašto V-bos pirmin. V. Bukevičius, Sydney Apyl. pirm. Dr. A. Mauragis, ALFAS vardu J. Dambrauskas, Kovo pirm. Jurgis Karpavičius ir draugų vardu Antanas Laukaitis. Po atsisveikinimo kalbų buvo sugiedota Marija, Marija ir Lietuvos himnas.

Laidotuvėmis rūpinosi V. Gulbinas ir Vlados draugė Albina Liutackienė, kurie pakvietė laidotuvių dalyvius kavutei į veliono Vlados namus.

Liūdesio apgaubtais veidais palikome Vladą australiškų eukaliptų papėdėje amžinam poilsiui. Nėtekome gero draugo, nuoširdaus lietuvių patrioto.

Ilsėkis ramybėje. a.k.

MELBOURNAS

INŽINIERIŲ SUSIRINKIMAS

Inžinierių ir Architektų sąjungos Melbourne skyriaus metinis susirinkimas yra šaukiamas Lietuvių Namuose Bendruomenės mėnėje, 44-50 Errol St. North Melbourne balandžio 8 d., sekmadienį, 2.30 val. p.p. Bus renkama nauja skyriaus valdyba ir svarstomi bėgamieji organizacijos reikalai. Seks kvatė. Visi lietuviai inžinieriai ir architektai, gyvenę Melbourne ir apylinkėse, yra kviečiami dalyvauti.

Skyriaus Valdya

EGZILŲ SKAUTŲ STOVYKLA

Balandžio 6, 7 ir 8 dienomis, Healsville, Scotch College stovyklavietėje, vyks metinė ESGAV (Exiled Scouts - Guides Association Victoria) stovykla.

Stovyklavietėje, kaip ir pereinamais metais, dalyvaus ukrainiečiai, vengrai, rusai, estai, latviai, lietuviai ir kitų tautybių skautai-tės.

Registruotis neveliau šio mėnesio 25-tos dienos pas Kristiną Baškytę, tel. 890 4516 arba pas Petrą Kružą, tel. 842 5352.

Visi skautai-tės prašomi šioje stovykloje dalyvauti.

"Džiugo" Tuntas

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA
„TALKA“ LTD.

● Moka už indėlius (deposits) 9% metinių palūkanų.

Už terminuotus indėlius:

Aukštesni procentai mokami automatiškai pasiekus nustatytas sumas.

nuo \$ 100 iki \$ 10.000	— 12%
nuo \$ 10.000 iki \$ 20.000	— 13%
nuo \$ 20.000 ir daugiau	— 14%

Terminuoti indėliai priimami tik pilnais \$ 100 ir turi išbūti iki finansinių metų galo, t. y. birželio 30 d. Už atsiimtus term. ind. metį bėgyje — 6%. Procentai užskaitomi už kiekvieną pilną kalendorinį mėnesį finansinių metų gale ir įrašomi į einamąsias sąskaitas. Už įnašus (shares) iki 17% dividendu.

● Teikia paskolas iki \$ 30.000 įkeičiant nekiln. turta, asmenines paskolas su garantuotojais iki \$ 5000 ir be jų iki \$ 2000. Procentai už visas paskolas užskaitomi kas 3 mėn.

● Įstaiga veikia:

Melbourne šeštadieniais nuo 10 iki 2 val. pp., sekmadieniais nuo 1.30 pp. iki 3 val. pp., Lietuvių Namai, 50 Errol St., North Melbourne, Tel. 328 4957.

Informacijos dar teikiamos pirmadieniais ir antradieniais nuo 9 val. ryto iki 2 val. pp.

Pašto adresas: "TALKA", Box 4051, GPO, Melb. 3001.

Adelaide sekmadieniais nuo 1 iki 3 val. p.p. Lietuvių Namuose. Pašto adresas: TALKA, Lietuvių Namai, 6 Eastray St. Norwood, SA 5067.

Sydnejuje sekmadieniais nuo 2 val. iki 4 val. pp. Lietuvių Klubu patalpose 16 - East Terrace, Bankstown NSW.